

TANIA KAMBOURI
NEMECKO OČAMI
POLICAJTKY

TIESŇOVÉ VOLANIE

TATRAN

Tania Kambouri

NEMECKO OČAMI POLICAJTKY

TIESŇOVÉ VOLANIE

TATRAN

Z nemeckého originálu Tania Kambouri: Deutschland im Blaulicht –
Notruf einer Polizistin,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Piper Verlag GmbH, München/Berlin 2015,
preložil Marián Kabát.
Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2016 ako 5089. publikácia.
Vydanie I.

Obálku podľa pôvodného návrhu spracoval AldoDesign, Bratislava.
Zodpovedná redaktorka Tatiana Bubelová
Jazykový redaktor Marek Zákopčan
Technická redaktorka Katarína Junášová
Sadzba RS servis
Vytlačila Těšínská tiskárna, a. s., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

Copyright © 2015 by Piper Verlag GmbH, München/Berlin
Translation © Marián Kabát 2016
Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2016

ISBN 978-80-222-0825-3

OBSAH

Predslov 7

Integrácia ako námet zvady – kde gradovali problémy naozaj 19

Nielen moslimovia – hoci je ich zreteľne viac 34

„Starec, nič na mňa nemáš“ – vždy mladší,
vždy agresívnejší 40

„Ide o našu hrdosť“ – sila rodiny, sila otcov 59

„Vybavíme si to sami“ – islamský paralelný súd a Božie
prikázania 81

„Zmizni, štetka“ – ženy ako podriadené 89

Východoeurópania – iba čiastočne a ťažko
integrovateľní 102

Sintiovia a Rómovia – všade a nikde 115

Ojedinelé prípady utečencov 121

Polícia na hrane 124

Rozdelenie moci – polícia medzi politikou
a súdnictvom 126

Policajná brutalita – brutalita proti policajtom 133

Všedný deň – čoraz bezmocnejší 137

Čo robiť – výzva 145

Výchova – zapojme rodičov 147

Vzdelanie – integrácia v jasliach, školách
a v zamestnaní 149

Orientácia – dôsledne presadiť jasné opatrenia 152

Súdnictvo – férové a dôslednejšie 154

Vybavenie – od čistej nuly k akcieschopnosti 156

Morálna odvaha – prizerať sa, nie obzerať 158

Doslov 161

Poďakovanie 165

Príloha 171

Môj list 171

Zdroje 174

PREDSLOV

Z operačného strediska ma s kolegyňou poslali do časti mesta Bochum s názvom Hamme. Keď som bola malá, strávila som tam veľa času a stretla množstvo kamarátov. Dnes tam chodím, iba keď musím. Malé obchodíky pôvodných obyvateľov postupne vymizli. S celou štvrťou to išlo dolu vodou a každý, kto mal možnosť, sa odsťahoval do lepších častí alebo úplne inde. Hamme nepatrí v okrsku Bochum-centrum k vábivým častiam. Už za môjho detstva tu bývalo veľa cudzincov, hlavne Turkov. Aj medzi deťmi vznikali spory. Raz keď som sa bicyklovala, chcela ma zbiť skupina tureckých detí, no vtedy to bol ojedinelý prípad. Nič z tohto mi však počas zásahu nenapadlo. Sú to spomienky, ktoré sa objavili až pri písaní knihy. Keď sa dnes do tejto mestskej časti vraciam, často ide o horšie záležitosti.

Akýsi muž vytočil tiesňovú linku a prosil o pomoc. Spoznal nejakých ľudí na balkóne, ale nevedeli sme, čo tam robili alebo čo na nich volajúcemu prekážalo. Vlastne sme ani nezistili, ako alebo s čím by sme mu mohli pomôcť. Odbočili sme do udanej uličky a zastavili na opačnej strane cesty. Už

nás čakal. Keď nás zbadal, zamával a okamžite sa rozkričal: „Prečo parkujete hentam? Tu som. Podťe až sem!“

Očividne bol našťvaný. Nechápali sme, čo bolo príčinou jeho rozladenia. Zúril, pretože polícia mala toľkú drzosť a poslala dve ženy. Zistili sme, že tento spoluobčan pochádzal z Turecka.

Upozornila som ho, aby s policajtmi hovoril slušnejšie, ak chce, aby mu pomohli. Odpovedal: „Chodťe preč. Nepotrebujem vašu pomoc!“

V takýchto prípadoch je vždy ťažké povedať, kedy niekto v rámci požadovaných opatrení, ktoré musíme vykonať, prekročil hranicu. Teraz sme to neomylne vedeli – nechcel nám povedať, prečo zavolať políciu, a na naše otázky nereagoval. Odišli sme preč, no ostali sme v jeho blízkosti, keby si to náhodou rozmyslel a situácia by prerástla rozhorčenie z dvoch uniformovaných žien. Ledva som udalosť nahlásila operačnému stredisku, už tam volal druhýkrát a požadoval, aby poslali policajtov, a nie policajtky. Vraj pracujú efektívnejšie.

Poradili sme sa s operačným strediskom a zhodli sme sa na tom, že k nemu opäť pôjdem ja s kolegyňou. Dohodli sme sa aj na tom, že ak opäť odmietne pomoc dvoch žien, celý zásah ukončíme. Polícia netancuje, ako hráte. Ak to niekto nechápe, treba mu to vysvetliť. Šírenie osvedy je tiež súčasťou našej práce. Keď sme sa k nemu vrátili, pokojným hlasom som sa ho opýtala, či sa môžeme rozumne porozprávať. Čo sa podľa vás stalo? Kričal na nás, čo sme si to dovolili, veď žiadal mužov.

Ani chvíľu sme nezaváhali a odišli sme. Koniec zásahu.

Uvedomujem si, že takáto udalosť môže pôsobiť odstrašujúco na ľudí, ktorí nepoznajú predchádzajúce udalosti tohto prípadu a nevyznajú sa v každodennej práci polície. Veď ide o úbohého tureckého spoluobčana hľadajúceho pomoc

a o bezcitnú, asi aj rasistickú nemeckú políciu. V skutočnosti nás takéto prípady rozčulujú oveľa väčšmi ako pomoc hľadajúci ľudia so starosvetským názorom, že jedine oni potrebujú záchranu. Práve takéto prípady pre mňa začínajú byť bežné. Ibaže bežné na nich nie je vôbec nič – prekračujú niekoľko hraníc: nerešpektujú ženy, nerešpektujú políciu, ba dokonca nerešpektujú ani štát, v ktorom žijeme. Pred pár rokmi to boli len ojedinelé prípady. S kolegami sme nad nimi krútili hlavami a vzbudzovali v nás odpor. Ale dnes ich máme na programe tak často ako predpoveď počasia v televízii. Dotvárajú smutné dni, nielen v Bochume.

Načrtnutý prípad nie je ani zďaleka najhorší, skôr taký priemerný. Vybrala som ho náročky – nechcem hovoriť o najkurióznějších prípadoch mojej kariéry. Chcem vám ukázať, čo v službe (ale aj v súkromí) zažívam a pozorujem každý deň, čo zažívať a pozorovať *musím*. Varovanie – nenamaľujem krásny obraz. V najlepšom prípade je znepokojujúci, čiastočne aj zastrašujúci. Obávam sa však, že sa nič nezlepší. Určite nie len tak, samo od seba.

Nenadarmo má táto kniha podtitul *Tiesňové volanie policajtky*. Prejavy neúcty a agresivity v mestách sa viditeľne stupňujú. Nemôžete sa pri tom zbaviť pocitu, že ide najmä o osoby s trestnou zodpovednosťou¹ a migračným pozadím² – o mužov z moslimsky založených krajín. Nepaušalizujem a už

¹ Osoby s trestnou zodpovednosťou nie sú iba také, ktoré spáchali trestný čin v užšom zmysle slova, pretože z čisto právneho hľadiska by tam neboli zahrnuté napríklad netrestateľné deti. Ide preto o všetky osoby, ktoré sa nesprávajú v súlade so zákonmi alebo sa na ne iným spôsobom vzťahuje trestné právo.

² Migračné pozadie je podľa definície klasifikačné kritérium skupiny obyvateľstva alebo jednotlivcov, ktorí do Spolkovej republiky imigrovali po roku 1949, a vzťahuje sa aj na potomkov prisťahovalcov, teda na druhú, tretiu a každú ďalšiu generáciu.

vôbec nechrlím rasistické predsudky založené na pôvode alebo viere. Jednoducho popisujem fakty – niektoré skupiny obyvateľov páchajú určité trestné činy častejšie ako iné. To isté platí aj o správaní. V tejto knihe ide teda hlavne o ľudí s koreňmi v Turecku či na Blízkom východe a ovplyvňuje ich islam. Svoju úlohu zohrajú aj Východoeurópania, Sintiovia a Rómovia. Samozrejme, trestné činy páchajú aj občania bez migračného pozadia. Na začiatku si vždy musíme položiť otázku, prečo k trestnému činu došlo a ako mu možno v budúcnosti zabrániť? Ak je pri odpovedi dôležité migračné pozadie, tak o ňom treba hovoriť. Podľa mňa ho nesmieme zatajovať ani podceňovať.

Neúcta a agresivita sa nestupňujú iba tak. Myslím si, že prastaré právo silnejšieho sa v našich uliciach mení na realitu čoraz častejšie. Bochum má časti, do ktorých polícia pri určitých výjazdoch a najmä v určitých časoch nevyšle iba jedno zásahové vozidlo (za predpokladu, že to umožňujú okolnosti). Často sa ocitáme v nebezpečenstve, pretože na zásah príde málo áut. Mnohým kolegom už prepichli gumy na koliesách, niektorí zažili aj horšie – použitie strelných zbraní.

Čo platí pre Bochum, platí aj pre veľa iných veľkomiest Nemecka. Pravidelne to potvrdzujú hlásenia kolegov. Keďže ľudia už roky opúšťajú vidiecke oblasti a mestá rastú a rastú, veľkomestá nám ukazujú naše slabiny už dnes. Netýkajú sa iba spotreby energie, infraštruktúry a mobility, ale najmä otázky integrácie.

Mojou knihou chcem preto poukázať na neporiadok, ktorý mi ako policajtky a obyvateľke bije do očí, prekáža mi a znepokojuje ma. Pritom (často) zatnem do živého, aj keď si uvedomujem, že to robím pod bolestivým uhlom, najmä čo sa tejto témy týka – veľa kolegov mi už potvrdilo, že sa neodvážia otvorene kritizovať správanie ľudí s migračným pozadím.

Človek sa práve v Nemecku stretne s obvineniami zo xenofóbie alebo islamofóbie. Radšej sme všetci ticho. Ako som už napísala, nechcem provokovať a už vôbec mi nejde o rozosievanie nenávisťi alebo o zovšeobecňujúce odsudzovanie jednotlivých skupín obyvateľstva. Narodila som sa a vyrástla v Nemecku, no som Grékyňa. Mám dvojité štátne občianstvo. S xenofóbiou a rasizmom nemám nič spoločné. Je to tá najhoršia vec, akú si dokážem predstaviť – viem, o čom hovorím. Oboje som zažila na vlastnej koži z rôznych strán.

Táto téma je môjmu srdcu o to bližšia. Nejde o moju osobu, ale o vec ako takú. Som žena, policajtká a mám grécke migračné pozadie, takže sa vo mne spájajú tri uhly pohľadu, vďaka ktorým mám nadhľad, aký väčšina občanov nemá. Aj preto si myslím, že je mojou povinnosťou načať spomínanú tému. Nakoniec, sama som zažila veci, o ktorých sa mojim spoluobčanom ani nesníva – nevedia, čo všetko sa deje okolo nich. V úlohe policajtky zažívam udalosti, aké si iní nevedia predstaviť. Vďaka skúsenostiam vie polícia v problémových situáciách fungovať ako seizmograf. Často v predstihu vytušíme problémy, o ktorých veľké časti obyvateľstva ešte ani netušia. Aj preto sa chcem v tejto knihe podeliť s verejnosťou o svoje skúsenosti, spojené hlavne s naliehavou témou integrácie.

Sú veci, ktoré bežní občania nevidia, iné vidieť *nechcú*. Keďže odvracanie zraku je tiež súčasťou problému, vyjadrím sa okrem migrantov aj k politike, súdnictvu, polícii a k spoločnosti ako celku. Už viac nesmieme zatvárať oči – nie je to iba „ich“ problém, nech je to ktokoľvek.

Medzičasom už nehovorím iba o ojedinelých prípadoch, ktoré mne a mojim kolegom spôsobujú vrásky. Veď keby to bolo také jednoduché, vinníkov by sme našli hneď. Naopak, ide tu o široký, fundamentálny vývoj s dôsledkami pre celú

spoločnosť. Nestrkám prst do dverí, keď vravím, že sa vytvorili pevné paralelné spoločnosti s pevnými štruktúrami, ktoré dnes len tak ľahko nerozložíme. Ako spoločnosť, polícia, súdnictvo a v neposlednom rade aj politika sme sa pridliho len nečinne prizerali, a preto nám dnes väčšinou neostáva nič iné, iba sa ďalej nečinne prizerať. Treba zakročiť rýchlo a dôsledne. Prípad, ktorý som opísala na začiatku, je iba jeden z mnohých. Smutná pravda – dokonca aj ako policajтка zažívam, že v niektorých situáciách sme čoraz bezmocnejší. Aj o tom budem hovoriť otvorene a úprimne.

Do popredia vystupujú v posledných rokoch dve pravdy. Prvou je, že naša klientela je čoraz mladšia. Z problému teda nevyrastieme, naopak, posilňuje a rozširuje sa. Po druhé zisťujeme, že nejde iba o nárast počtu neprijemností, ale aj o nárast ich intenzity. V úvodnom prípade išlo o neúctu a nikomu sa nič nestalo, no mnohé spory prerastú do násilia. Sama som to zažila hlavne pri potýčkach s trestne zodpovednými osobami z moslimskej kultúry. Situácia môže kedykoľvek eskalovať aj pri podnetoch, pri ktorých by to nikto nečakal.

Jasné, môžete namietat, že to všetko patrí k práci policajtky. No nepokoje v posledných rokoch natoľko vzrástli, že je najvyšší čas niečo zmeniť. Dokonca je najvyšší čas prestavať *viaceré základy*. Keď ich zanedbáme a naďalej sa necháme zaslepiť rečami sociálnych rojkov a kultúrnych relativistov, alebo ich budeme iba plátať, spoločnosť začne čeliť problému rozdelenia. Nechápte ma polemicky ani populisticky. Veď napätie medzi migrantmi, utečencami a domácimi je najväčšou sociálnou a politickou výzvou na celom svete. Hlavne keď do hry vstúpi aj náboženský svetonázor.

Ide o celosvetový fenomén, ktorý môžeme pozorovať aj u nás, koniec koncov Nemecko je niekoľko desaťročí prísťahovaleckou krajinou. Vidím (nielen vďaka vlastnému mi-

gráčnemu pozadiu), do akej šírky sa táto téma rozprestiera. V pozícii policajtky a nemeckej občianky ma však zaujíma najmä to, ako sa prejaví rovno pred našimi dvermi. Preto chcem touto knihou apelovať na každého obyvateľa krajiny – na spoluobčanov a migrantov, politikov aj policajtov, sudcov i učiteľov, rodičov či deti, novinárov, ako aj zástupcov médií, pracujúcich, nezamestnaných, veriacich či ateistov, skrátka na celú spoločnosť a na spoločnosť celku. Nemá význam posúvať si Čierneho Petra medzi sebou so slovami: „Na vine sú migranti“, „Na vine je polícia“, „Na vine je politika“ a podobne.

Samozrejme, môj pohľad ovplyvnili aj policajné zážitky, hlavne odkedy jazdím do terénu v Porúří. Nie je to iba najhustejšie osídlená oblasť, žije tu aj najviac migrantov v Nemecku. Hádky, urážky a zločinecké správanie, ktoré tu dennodenne zažívam voči ľuďom v uniformách, voči ženám, voči čomukoľvek, už nabrali taký rozmer, že ich viac nemôžem a nechcem ignorovať.

Predovšetkým ide o všeobecnú neúctu, ktorá podľa mňa zasiahla celé okolie. Kľúčia z nej dôsledky, ktoré sa týkajú celej spoločnosti. Tá neúcta prerastá do pohrdania ústavou a základnými ľudskými právami, do úplne sebestačných paralelných štruktúr, pripravila ľudí o chuť integrovať sa, ale obohatila ich o odvracanie pohľadov, popieranie, ignoranciu a o bezradnosť. Chcem, aby sme proti nej niečo podnikli, inak sa naša situácia len zhorší. Účelom mojej prosby nie je vyplakať sa a vybiť si hnev. Naopak, chcem pomenovať problém, z ktorého majú mnohí strach, chcem sa vyjadriť k jeho príčinám a prispieť k riešeniu, ktoré bude prospešné pre celú spoločnosť.

Z toho dôvodu som sa už raz rozhodla konať. Napísala som otvorený list do časopisu policajných odborov *Nemecká polícia*. Urobila som to v októbri 2013 a list sa objavil v novem-

brovom vydaní (v doslovnom znení ho nájdete v prílohe) – teda asi dva roky pred vydaním tejto knihy. Dostala som neuveriteľnú spätnú väzbu. Do poštovej schránky sa všetky prichádzajúce odpovede často ani nezmestili. Odozva kolegov z pobrežia Severného mora až po úpätie Álp bola s deväťdesiatdeväťpercentnou prevahou kladná. Jasne som pocítila, ako sa im uľavilo – konečne sa niekto ozval otvorene a k veci. Nemeckí kolegovia sa neodvážia vyjadriť k téme „trestne zodpovedných osôb s migračným pozadím“. Boja sa, že keď zaujmú stanovisko alebo vyjadria svoj názor, pošlú ich do právicového kúta a dostanú na čelo nálepku RASISTA. Z *politikej korektnosti* sa bezpochyby stali okovy – síce nie iba pre policajtov, ale u nich sú najviditeľnejšie.

Kolegom odľahlo ešte väčšmi, keď zistili, že Grékyni sa podarilo zaťať do živého bez toho, aby ju niekto obvinil zo šírenia nenávisti voči cudzincom. Téma „trestnej zodpovednosti osôb s migračným pozadím“ sa ponáša na sud s pušným prachom. Nehovorí sa o nej len na polícii, ale v celej spoločnosti, v politike a v médiách. Celé sa to začalo dávno pred vytvorením iniciatívy Pegida³ a pred útokmi v Paríži a Kodani.

Nejde mi iba o extrémne prípady s tragickým koncom, ako napríklad dvojnásobná vražda so zámerom vykonať spravodlivosť, ktorú spáchali Afganci rovno pred krajinským súdom vo Frankfurte nad Mohanom. Grék a Turek takmer na smrť ubili dôchodcu v Berlíne, ktorý mladíkov upozornil na zákaz fajčenia v metre, a nechcem hovoriť ani o prípade Tuğçe, ktorú zabili na parkovisku pred reštauráciou McDo-

³ Ide o nemeckú občiansku iniciatívu, v preklade Vlasteneckí Európania proti islamizácii Západu. Od októbra 2014 organizuje demonštrácie proti islamizácii Nemecka – pozn. prekl.

nald v Offenbachu. Všetky tieto prípady pritiahli obrovskú pozornosť médií. Nechcem písať ani o vyhrážkach rôznych extrémistov, či už islamských, ľavicových alebo pravicových radikálov, zaslepených myšlienkami národnosocialistického podsvetia. Ide mi najmä o malé i veľké činy, na ktoré sa väčšina z nás nepozera, pretože s nimi nechce byť spájaná. Práve takéto činy naďalej ničia zvyšok spoločenského cítenia a často ho ovplyvňujú viac ako násilnícke výtržnosti. Z toho dôvodu miznú všetky snahy o diskusiu na tému morálnej odvahy, solidarity a lásky k blížnemu. Nemyslím to cynicky – každá obeť je vysokou cenou za prchavé chvíľky ľahostajnosti. Skôr ako pôjde všetko ďalej ako zvyčajne.

V nadväznosti na otvorený list ma policajné odbory pozvali do Dortmundu na diskusiu v rámci Krajinského snemu delegátov. Na začiatku apríla 2014 som sa mohla podeliť o svoj kritický uhol pohľadu a skúsenosti s témou „násilie na policajtoch“ s najvyššími predstaviteľmi – s ministrom vnútra Severného Porýnia-Vestfálska Ralfom Jägerom, s náčelníkom düsseldorfskej polície Norbertom Wesselerom a s predsedom policajných odborov Arnoldom Plickertom. Dostala som sa do najvyšších kruhov. Aj médiá si ma už všímali viac ako po vydaní otvoreného listu pred necelým polrokom. Takmer všetky celoštátne a regionálne časopisy písali o mojom „výhražnom liste“. Spomínali ma napríklad aj v televíznej politickej relácii *Hart aber fair*. Verejnosť svoj záujem rozhodne prejavila. O liste a štyristopäťdesiatich kolegoch, ktorí ma počas diskusie podporili hlasným potleskom, písali v článkoch s názvami ako *Policajtkino volanie o pomoc*, *Bratia či zradcovia* a *Strácame vplyv a rešpekt*. Minister vnútra Jäger mi prisľúbil podporu a vyjadril žiaľ nad opísanými skutočnosťami: „Kolegyni veľmi dobre rozumiem.“ Prišli rovnaké reakcie ako pri vydaní otvoreného listu – nespočetné množ-

stvo kolegov mi gratulovalo so slovami: „Konečne to niekto povedal nahlas.“

Asi môj „výkrik“ nebol zbytočný. Požiadavky podporili aj moji nadriadení – vedúca zásahovej jednotky, hlavný inšpektor a dokonca aj policajný náčelník Bochumu. Nič z toho som nečakala, o liste totiž dopredu nikto nevedel. Vzhľadom na rozruch, aký som vyvolala, som si optimisticky myslela, že nastanú zmeny k lepšiemu.

Trpezlivosť ma však opúšťa. Zmeny, samozrejme, nenaстанú len tak cez noc, avšak som nútená konštatovať, že dodnes sa vôbec nič nezmenilo. Prázdno. Veľa kriku pre nič!

Ale tak rýchlo sa nevzdávam. Slovami: „S tým nič nespravíme,“ sa nemienim začleniť do stáda rezignovaných. Práve naopak, vďaka tejto knihe chcem skúsiť rozháňať ľudí a som nekonečne vďačná vydavateľstvu Piper Verlag za príležitosť, ktorú mi dali. V neposlednom rade ma posilnili aj podporné názory kolegov, pretože aj vďaka nim som sa vydala na túto cestu. Bohužiaľ, mám dojem, že veľa policajtov to chce vzdať. Zničil ich boj o (aspoň nejaký) rešpekt. Podľa mňa (už) nemôžeme všetko iba trpieť, nielen ako policajti, ale najmä ako spoločnosť. Inak vyšleme všetkým obyvateľom krajiny osudové znamenie.

Stavím sa, že vám hlavou preblyslo veľa vecí, keď ste si prečítali prvé vety predslovu – žena, migračné pozadie, polícia... Jasné, z toho sa dá vyťažiť. V zmätku informácií, ktoré do nás jednostaj narážajú, sa s nimi snažíme udržať tempo. Mozog sa prehrabáva haldami porovnateľných spomienok, zážitkov a obrazov. Často ho nevládzeme zastaviť. Ľudí, výpovede a udalosti škatuľkujeme obrovskou rýchlosťou. Som policajтка a dennodenne musím robiť rýchle rozhodnutia, takže

viem, o čom hovorím. Aj vďaka tomu som si istá, že sa vám v hlavách už blýska. Nemusíte ani dočítať predslov, stačí vám fotka na obálke, titul a podtitul, moje meno a téma, ktorú spracúvam.

Škatuľky a okamžité rozhodnutia môžu byť užitočné (hlavne, keď začne prihárať, v policajnom žargóne: ide o „naliehavé okolnosti“). Na druhej strane klišé, predsudky a nepodložené názory sú oveľa nebezpečnejšie, pretože môžu byť zradné a nie vždy nápomocné. Uvedomujem si, že keď vyslovím vetu: „Trestne zodpovedné osoby s migračným pozadím vytvárajú v Nemecku problémovú skupinu,“ načnem chúlостivú tému. Aj kontroverzná kniha Thila Sarrazina⁴ dokazuje, že taká hlúposť ako údajná dedičnosť inteligencie môže rozhodiť spoločnosť. Aj preto som dlho premýšľala, či chcem opäť vyjsť na verejnosť, a to aj napriek tomu, že som si správnosťou svojich pozorovaní a požiadaviek úplne istá. Ak sa niektorí migranti nechcú pozrieť do očí žene v uniforme, ako sa im bude pozdávať, keď tá žena vydá svoju kritiku v knihe? Hovoriť o sociálnych rojkoch, ktorí sa na multikultúrny život nevedia pozeráť kriticky a pri najmenších náznakoch odporu hneď vyťahujú islamofóbiu a xenofóbiu, sa na tomto mieste ani nedá.

Takýchto nebezpečenstiev som si vedomá a dúfam, že ako autorka tejto knihy budem pochopená viac než len šíriteľka klišé a predsudkov voči moslimom, migrantom a mužom. Veľa ľudí radšej mlčí. Ja sa následkov nebojím a poviem celú neprijemnú pravdu. Nie som však členka hnutí ako Pegida alebo strán podobných AfD⁵. Chcem sa otvorene vy-

⁴ Ide o knihu *Deutschland schafft sich ab*, ktorá vyšla v českom preklade pod názvom *Nemecko pácha sebevraždu* – pozn. prekl.

⁵ AfD je euroskeptická, pravicová politická strana s názvom Alternatíva pre Nemecko – pozn. prekl.

jadriť k neporiadku, ktorý zažívam každý deň. Chcem ozna-
čiť páchatelov a vinníkov, aby sme mali v budúcnosti menej
obetí. Zo začiatku je to pre mnohých zúčastnených nepří-
jemné. Som však presvedčená, že sa nám to všetkým vyplatí.
Čím dlhšie budeme čakať, čím dlhšie budeme ticho, tým viac
opráv si na nás počká.

INTEGRÁCIA AKO NÁMET ZVADY – KDE GRADOVALI PROBLÉMY NAOZAJ

Väčšina u nás žijúcich migrantov sú ťažko pracujúci ľudia. Ukážkovo sa integrovali, rešpektujú štát a zákony, pravidlá a normy bez toho, aby popierali svoj pôvod a identitu. Tak by to malo byť. Každý by sa mal priznávať k svojmu pôvodu, bez ohľadu na to, z akej krajiny pochádza. Som hrdá na to, že som z Grécka. Milujem svoje dedičstvo. Ale rovnako sa mi páči, podobne ako väčšine migrantov, byť súčasťou Nemecka. Obe krajiny sú mojou súčasťou.

Úspešná integrácia je zvyčajne nenápadná. Ak všetko ide hladko, ak neexistuje šikanovanie a útoky, žiadne novinové tituly a prerušenie vysielania, nikto si nič nevšimne. Poviem to hneď na začiatku kapitoly: V Nemecku žiadne problémy s drvivou väčšinou prisťahovalcov nemáme, integrovali sa dobre. Nie je s nimi veľa problémov, žiadne výtržnosti, teda nie je ich viac ani menej ako v porovnaní s miestnymi obyvateľmi. Dokonca si to museli všimnúť aj menej optimistickí ľudia.

Pre nenápadnú hádku niekedy ani netreba veľké spoločen-